

Výzbroj milicionářů posloužila sovětské propagandě jako jeden z důkazů připravované kontrarevoluce. V držení Lidových milicí byly mj. vojenské samopaly vz. 58. (foto: NA, Sbirka 1968, č. 76)

„Vratte nám naše zbraně!“

Výzbroj Lidových milicí a sovětská propaganda v srpnu 1968

ADAM ZÍTEK

Historie se opakuje, bohužel. Pohled na ruskou vojenskou techniku v ulicích ukrajinských měst, označenou rozlišovacími symboly, u některých nepochybně vyvolal reminiscence na události ze srpna 1968. Československo tehdy rovněž čelilo agresi východní mocnosti a stejně jako dnes prezentovala její propaganda vývoj událostí a realitu dle svých potřeb. Hovořilo se o kontrarevoluci, kterou se síly Sovětského svazu a dalších čtyř států Varšavské smlouvy rozhodly zlikvidovat. Záhy po invazi se začaly objevovat „důkazy“ potvrzující úklady o socialistické zřízení v Československu, např. v podobě zajištěných zbraní.

Pro většinu obyvatel Československa však představovaly události ze srpna 1968 konec nadějí na lepší život v duchu „socialismu s lidskou tvářící“. Našli se též tací, kteří „bratrskou pomoc“, jak byla okupace prezentována, uvítali, neboť s nelibostí napopak sledovali liberalizační proces tzv. pražského jara. Ve složité situaci se cítili i příslušníci Lidových milicí (LM), ozbrojené složky Komunistické strany Československa (KSČ). Shodně se stranickou loajalitou a snad i z upřímného přesvědčení

řada z nich podporovala tzv. Akční program přijatý na dubnovém zasedání Ústředního výboru (ÚV) KSČ, jenž otevíral cestu politickým, ekonomickým a společenským reformám. Zároveň však byli ostražití k větší demokratizaci a zásadnějším změnám dosavadního uspořádání. Ve stejném duchu vyzněl též aktiv LM v červnu 1968. V následném prohlášení tak milicionáři psali o plné podpoře Dubčekovu vedení strany, zároveň však zmiňovali i obavy ze „zneužití demokratizačního procesu“ k pokusům o revizi Února 1948“ a ujišťovali, „že

budou „střežit tento revoluční odkaz a pevné spojení se Sovětským svazem“.¹ Tohoto provolání záhy využily sdělovací prostředky „spojeneckých zemí“ k propagandistickému výkladu vývoje v Československu. Na domácí scéně si postoj LM naopak vysloužil značnou kritiku. Závan svobody, jenž přinesl i zmírnění obav z veřejného vystupování, totiž otevřel otázku existence LM. Za zrušení „ozbrojené pěti komunistické strany“ se tehdy podepisovaly petice a vážně se hovořilo o nutnosti legalizace této formace (dosud existovala bez právního základu).² Společenskou debatu ukončil vpád armád Varšavské smlouvy.

Během srpnových dnů k žádným střetům mezi jednotkami LM a okupačními vojsky nedošlo. Milice dle rozkazu vykonávaly pouze strážní činnost a dohlížely na sklady zbraní. Právě o ně přitom projevíli okupanti eminentní zájem. V Praze, Brně a Bratislavě došlo k odzbrojení jednotek, zatímco v dalších městech byly zbraně milicionářům ponechány.³ Podle prvních hlášení štábu velitele LM se jednalo o 1 300–1 400 zbraní různého druhu.⁴ Počínání okupačních vojsk přijímali příslušníci LM se značnou nelibostí, avšak z rozdílných důvodů. Zatímco pro část z nich byly srpnové

1 BAŠTA, Jiří: *Lidové milice. Nelegální armáda Komunistické strany Československa 1948–1969*. ÚSTR, Praha 2013, s. 278. Srov. TOMEK, Prokop – PEJČOCH, Ivo: *Černá kniha sovětské okupace. Svět křidel*, Cheb 2018; TÍŽ: *Okupace 1968 a její oběti. Nové pohledy na invazi armád varšavské smlouvy do Československa roku 1968, počátek okupace a její oběti*. VHÚ, Praha 2017; POVOLNÝ, Daniel: *Operace Dunaj. Krvavá odpověď Varšavské smlouvy na pražské jaro 1968*. Academia, Praha 2018.

2 BAŠTA, Jiří: *Lidové milice*, s. 53–55.

3 NA, f. Komunistická strana Československa – Ústřední výbor (1945–1989) – Lidové milice (KSČ-ÚV /1945–1989/ – LM), k. 9, přehled odebraných zbraní, 28. 8. 1968.

4 Tamtéž, zpráva štábu velitele LM z 29. 8. 1968.

dny projevem bezprecedentní agrese, jiní pocítovali rozhořčení nad nedůvěrou „bratrské“ armády, která jim zbraně zabavila. Zajištěná výzbroj přitom sehrála podstatnou roli v sovětské propagandě. V brožůře *K událostem v Československu*, též nazývané „*Bílá kniha*“, kterou napsali sověští redaktori, se mj. psalo o tom, že do skladů milic se dostaly „kontrarevoluční živly“, které s ukořistěnými zbraněmi později útočily na vojáky Sovětské armády. K tomu zaujal štáb

hlavního velitele LM poměrně jednoznačné stanovisko, dle kterého „*již v průběhu podpisové kampaně za zrušení LM, tedy před srpnovými událostmi, vydal [...] pokyny ke službám ve štábech k ochraně zbrojnic. V srpnových událostech byl vydán signál 'Únor', který obsahuje mimo jiné služby ve štábech a zesílené strážení zbrojnic, což znamená první stupeň pohotovosti LM.*“⁵ V uvedené direktivě velení LM též rozhodně odmítalo zmínky o vykradení některých zbrojnic (např.

Dům novinářů v Praze či sídlo Slovenské národní rady), a to poměrně jednoduchou argumentací, neboť v těchto místech se žádné jednotky ani sklady LM nenacházely.⁶

Výzbroj „ozbrojené pěsti“ KSČ nicméně posloužila sovětské propagandě jako důkaz o chystané kontrarevoluci. Kromě zmínek v tisku a v nejrůznějších pamfletech byly pořizovány i filmové záběry, což dokládá i editovaný dokument. Pro řadu milicionářů to pochopitelně

Někteří milicionáři přijali vpád pěti armád Varšavské smlouvy v čele se Sovětským svazem s úlevou, jiní v něm viděli agresi a okupaci země (foto: NA, Sbíрка 1968, č. 229)

- 5 Tamtéž, stanovisko hlavního velitele LM k propagačnímu materiálu vydanému skupinou sovětských redaktorů „K událostem v Československu“, 25. 9. 1968.
- 6 Tamtéž. Odmítána byla i tragická událost, k níž došlo v Teplicích, když se velitel okresního velitelství LM pokusil o sebevraždu. Sovětská propaganda tento čin dávala za příklad „bílého teroru“. Tamtéž a BAŠTA, Jiří: *Lidové milice*, s. 285.

Lidové milice stály u zrodu vlády KSČ a svou roli hrály i později. Příslušníci LM nastoupení na Staroměstském náměstí v Praze u příležitosti 20. výročí února 1948. (foto: NA, Sbíрка 1968, č. 16a)

byla značně složitá situace, neboť nedokázali pochopit, proč jsou jejich zbraně označovány za „kontrarevoluční“, když oni vstup „spojeneckých armád“ v zásadě uvítali.⁷ Záhy se příslušníci milicí začali domáhat navrácení zbraní, bez nichž si zjevně připadali méně vážní a důležití. V jednom z dopisů adresovaných ještě reformnímu prvním tajemníkovi ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi jednotka LM při Ústředních energetických závodech v Praze přímo uváděla, že „za té situace se přímo vnucuje domněnka, že naše organizace, naše jednotka a my sami jsme považováni za nespolehlivé, že nemáme důvěru strany. A to je vážná věc. My jsme se stranou

svázali své životy, v jednotce LM jsme nehledali kariéru, ale jejím prostřednictvím jsme nabídli straně všechno – i své životy, bude-li to nutné.“⁸ V případě nevrácení výzbroje bylo pohroženo i vzdáním se členství v milicích.

Vedení KSČ i štáb LM však měly značně omezené možnosti. Dne 12. září 1968 se v Kramářově vile v Praze sešel náčelník štábu LM Rudolf Horčic a jeho zástupce František Weis se sovětským vládním zmocněncem generálplukovníkem Nikolajem V. Ogarkovem a dalšími důstojníky Sovětské armády. Na této schůzce bylo dohodnuto, že československá strana předá seznamy postrádaného materiálu a bude dohodnut způsob

jeho vrácení. „Jednání bylo věcné a otevřené. Byly jim vytvořeny předpoklady pro další jednání k normalizaci činnosti LM v nejbližší budoucnosti (výcvik, střelba atp.),“ uzavřel v příslušné zprávě Horčic.⁹ Zpracováním dokumentace byl předsednictvem ÚV KSČ pověřen tajemník ÚV Zdeněk Mlynář.¹⁰ Ačkoliv byly požadované seznamy záhy předány, ke zmíněné „normalizaci“ nedošlo. Dne 22. října 1968 se proto konala další schůzka, na níž zástupci hlavního štábu LM Sovětům zopakovali své požadavky, zejména vrácení zabavených zbraní. K tomu jim bylo sděleno, že „sovětská strana nepovažuje Lidové milice ve svém celku za kontrarevoluční. Nemá

7 NA, f. KSČ-ÚV (1945–1989) – LM, k. 9, dopis předsednictva Obvodního výboru KSČ v Praze 1 A. Dubčekovi z 5. 12. 1968.

8 Tamtéž, dopis Závodní jednotky LM při Československých energetických závodech A. Dubčekovi z 18. 12. 1968.

9 Tamtéž, záznam o jednání zástupců štábu velitele LM v ČSSR se sovětským zmocněncem dne 12. 9. 1968.

První tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček při přehlídce LM. Jeho politika však v očích některých milicionářů „výdobytky Února“ ohrožovala. (foto: NA, Sbíрка 1968, č. 4)

službu, měla být mj. vyplacena náhrada za stravné, a to v celkové výši do dvou milionů korun. S podobnou sumou se počítalo i pro následující rok.¹⁴ Jak dnes víme, právě v souvislosti s prvním výročím srpnových událostí v roce 1969 sehrály Lidové milice klíčovou roli a znovu se nelichotivě zapsaly do dějin.

Představený dokument pochází z neinventarizovaného dílčího fondu Komunistická strana Československa – Ústřední výbor (1945–1989) – Lidové milice uložené v Národním archivu v Praze.¹⁵ Jedná se o zprávu o činnosti jednotky LM při Vysoké škole politické. Zajímavá je především část dokumentu, v níž se hovoří o zajištění zbraní Sovětskou armádou a jejich následném filmování.

však dostatečnou jistotu, že zbraní, které byly některým jednotkám LM v Praze a Bratislavě odebrány, nebylo použito, případně že by jich v tehdejší době nemohlo být použito proti sovětským vojákům.“¹¹ Horčic s Weissem poukázali na to, že podobné argumenty, obsažené mj. v „Bílé knize“, jsou nepřesné a nezakládají se na pravdě. Vrácení zbraní se však nadále protahovalo, a jak napovídají slova sovětského velvyslance Stěpana Vasiljeviče Červoněnka pronesená na dalším jednání v únoru 1969, důvod ani tak nespočíval v nedůvěře k milicionářům, ale spíš v tradičním

ruském smyslu pro „pořádek“. Červoněnko totiž členy československé delegace žádal, aby pochopili, „že je obtížné soustředit a vrátit zbraně, které byly před několika měsíci odebrány různými jednotkami vojsk, které se mezitím vrátily do původních posádek“.¹²

Z dohledaných dokumentů nevyplývá, zda se Sovětům podařilo zbraně najít a vrátit. Vedení KSČ v každém případě na sklonku roku 1968 přijalo nové plány školení a bojové přípravy, včetně té střelecké, čímž měla být „normalizována“ činnost LM.¹³ Samotným milicionářům, kteří od srpna do konce roku 1968 plnili

ADAM ZÍTEK (1989) je pracovníkem 4. oddělení Národního archivu a doktorandem Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Ve své

práci se zaměřuje na protikomunistickou rezistenci v počátcích komunistické vlády, represivní aparát, především pak justici, a polské dějiny. Je spoluautorem *Lexikonu nejvyšších představitelů československé justice v letech 1948–1989* (ÚSTR, Praha 2019) a autorem řady dílčích studií věnujících se zmíněné problematice a komparaci s vývojem v Polsku.

10 NA, f. KSČ-ÚV (1945–1989) – Předsednictvo 1966–1971 (02/1), sv. 81, a. j. 126/1, usnesení 100. schůze předsednictva ÚV KSČ ze dne 17. 9. 1968.

11 Tamtéž, f. KSČ-ÚV (1945–1989) – LM, k. 9, záznam o jednání štábu velitele LM se sovětskými představiteli dne 22. 10. 1968.

12 Tamtéž, f. KSČ-ÚV (1945–1989) – Alexander Dubček (07/15), sv. 20, a. j. 190, návrh opatření na vyřešení problému odzbrojení jednotek Lidových milic v Praze a Bratislavě, 17. 2. 1969.

13 Tamtéž, f. KSČ-ÚV (1945–1989) – 02/1, sv. 87, a. j. 137/12, zpráva o současné situaci a dalších úkolech Lidových milic z 6. 12. 1968.

14 Tamtéž, f. KSČ-ÚV (1945–1989) – 07/15, sv. 20, a. j. 190, řešení úhrady mimořádných nákladů spojených s činností Lidových milic a na změnu norem stravování příslušníků LM při akcích, 11. 12. 1968.

15 Grafická podoba dokumentu, včetně podtržení, je zachována. Drobné gramatické chyby a překlepy jsou opraveny, zkratky rozepsány nebo v poznámkách vysvětleny. V případě, že se osoby zmíněné v textu podařilo identifikovat, jsou tyto skutečnosti uvedeny v poznámce.

Zpráva o činnosti jednotky LM v době od 21. 8. 1968

1) Pokyny pro činnost jednotky LM v období obsazení ČSSR spojeneckými vojsky

Dne 21. 8. 1968 v ranních hodinách dostala jednotka LM prostřednictvím zástupce náčelníka operační skupiny Š[tábu]O[kresního]V[ýboru] LM Praha 6 s[oudruha] L. Labíka¹⁶ telefonicky rozkaz: Ihned zajistit střežení zbrojnice LM, aby se zbraní nezmocnili provokatéři nebo nepřítel. Zbraně příslušníkům nevydávat. V žádném případě se nepouštět do boje se spojeneckými armádami obsazujícími ČSSR. V případě že dojde k obsazení školy, zbraně protokolárně předat. Tento rozkaz přijal náčelník jednotky s. Ondráček.¹⁷

Okamžitě bylo učiněno opatření k ochraně skladu zbraní ustavením dvouletné hlídky. Tato hlídka byla držena až do předání skladu zbraní jednotce Sovětské armády, která přebírala ostrahu budovy.

2) Příchod jednotky Sovětské armády a předání skladu zbraní

Dne 22. 8. 1968 zhruba kolem 11. hod[iny] byla VŠP¹⁸ obsazena jednotkou Sovětské armády v síle 1 roty na obrněných transportérech podporovaných třemi tanky. Jednotku ke škole přivedla civilní osoba – Rus – špatně hovořící česky.

Krátce po obsazení budovy se velitel jednotky „kapitán“, jméno neznáme – ptal po skladu zbraní jednotky LM. Kapitán, několik vojáků a civilista, který jednotku ke škole dovedl, ss.¹⁹ Štangl a Ondráček jsme se odebrali do skladu zbraní. Po otevření zapečetěného skladu zbraní s. Štanglem kapitán a civilista sklad prohlédli. Zbraně ani střelivo se nepočítaly. Po prohlídce skladu a jeho uzamčení postavil k němu kapitán stráž a vyžádal si od něj klíče.

Dále projevil kapitán zájem o šatnu LM a další přilehlé místnosti. Pokud jsme měli klíče, tak jsme je odemkli a oni se přesvědčili, co je v nich.

Při příchodu na vrátnici požádali jsme prostřednictvím jejich průvodce (civilista – tlumočník) o potvrzení převzetí

skladu zbraní. Tato žádost byla odmítnuta s tím, že na zbraních nemají zájem, že sklad bude střežen a že po jejich odchodu bude opět v pořádku předán. Doslovně: „Není třeba mít obavu – škola bude předána v takovém stavu, jako je teď – kde je pořádek, tam bude pořádek, kde je nepořádek, tam taky bude nepořádek.“

Asi v jednu hodinu jsme byli spolu s dalšími pracovníky ze školy propuštěni.

3) Fotografování zbraní LM

V sobotu dne 24. 8. 1968 asi v 10.15 hod. po projednání s kapitánem vel[itelem] stráže objektu jsme psali v kanceláři I. patra H č[íslo] dv[erí] 93 – ss. Malá, Vaňková i Ondráček seznam administrativních a technických zaměstnanců, kterým by měl být podle potřeby umožněn vstup do budovy. V té době nás přišel uvědomit s. Jar[omír] Černý²⁰ (údržbář), že se cosi děje se zbraněmi LM na dvoře objektu. Všichni čtyři jsme se potom dívali z okna na dvůr, kde vlevo před vchodem do bloku A rovnali vojáci, vedení kapitánem zbraně LM k filmování. Filmování prováděli dva civilní kameramani v doprovodu civila, který 22. 8. 1968 přivedl jednotku do školy. Skupina asi po půl hodině opouštěla školu a odjížděla v obrněném autě, kterému velel nějaký major. Ještě před jejich odjezdem se stavěli ve vrátnici a na mapě hledali Václavské náměstí, kam chtěli odjet. Ten den měl politickou službu na vrátnici s. V. Šedivec²¹, ke kterému s. Ondráček ještě před uklizením všech zbraní sešel, aby jej informoval a dohodli se na postupu.

Se s. Šedivcem jsme po příchodu kapitána vznesli protest, co má znamenat to filmování zbraní. Kapitán, ačkoliv se filmování zúčastnil, řekl, že mu o nějakém filmování není nic známo. Fotografování zbraní bylo ještě tentýž den hlášeno náčelníku operační skupiny ŠOV LM s. J. Kropáčkoví s připomínkou, aby nebylo publikováno, dokud nebude projednáno se zástupcem rektora školy s. Deylem²². V neděli ráno byla tato záležitost osobně projednána se s. Deylem a zformulována zpráva pro legální vysílačku Č[esko]s[lovenského] rozhlasu.

16 František Labík, vedoucí hospodářské správy Městské výboru (MV) KSČ v Praze, člen LM.

17 Pravděpodobně Jiří Ondráček.

18 Vysoká škola politická, dříve Vysoká stranická škola existovala při ÚV KSČ v letech 1953–1989. Jejím úkolem bylo zajištění stranického vzdělávání a příprava odpovídajících „kadrů“. V letech 1968–1969 stál v jejím čele historik Milan Hübl (1927–1989). Škola sídlila v pražských Vokovicích, budovu dnes využívá Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

19 Soudruzi.

20 Pravděpodobně Jaromír Černý.

21 Pravděpodobně Václav Šedivec.

22 Zdeněk Deyl (nar. 1928), od roku 1964 vedoucí katedry dějin VŠP ÚV KSČ a prorektor VŠP. V srpnu 1969 byl odvolán z funkce a během výměny stranických legitimací v následujícím roce vyloučen z KSČ. NA, f. KSČ-ÚV (1945–1989), 02/1 (1966–1971), sv. 72, a. j. 76/4, řešení některých politických, organizačních a kádrových problémů na Vysoké stranické škole - Institutu společenských věd při ÚV KSČ, 26. 7. 1964; NA, f. KSČ-ÚV (1945–1989) - Sekretariát 1966–1971 (02/4), sv. 49, a. j. 86/6, projednání výsledků pohovorů k výměně členských legitimací s pracovníky Vysoké školy politické ÚV KSČ, 2. 7. 1970.

4) Odvoz zbraní

V neděli dne 25. 8. 1968 odpoledne hlásily děti s. Malé (která v blízkosti školy bydlí), že sovětští vojáci nakládají a odvázejí zbraně LM. Ještě v neděli večer jsme se domluvili telefonicky se s. Šedivcem, že v pondělí ráno, tj. 26. 8. 1968, se přijdeme přesvědčit, co se stalo se zbraněmi.

V noci z neděle na pondělí nebo v pondělí brzy ráno se vystřídaly jednotky strážící budovu školy. V pondělí ráno zde byl již nějaký nadporučík, který tvrdil, že o ničem neví, že strážení uvnitř budovy je věcí speciální jednotky a nás tam nemůže pustit. Slíbil, že se bude informovat u svého velitele, abychom přišli odpoledne v 15–16.00 hod.

Současně, co jsme jednali s nadporučíkem, byli však v budově ss. Štangel a Říha – příslušníci LM, kteří procházeli budovou a zjišťovali, zdali někde neteče voda apod. Při své pochůzce zašli i do suterénu bloku A, kde je sklad zbraní a šatna LM. Zjistili, že sklad zbraní je otevřen, zbraně a střelivo odvezeny. Dále zjistili, že jsou otevřeny všechny skřínky v šatně LM a část obsahu skříněk vyházena ven. Sklad ani šatna LM stráženy nebyly.

Odpoledne podle dohody jsme se se s. Šedivcem dostavili k veliteli stráže objektu. V doprovodu nadporučíka jsme sklad i šatnu viděli, byl s námi ještě s. Táborský²³, který měl politickou službu.

Po prohlídce skladu jsme vyjádřili podiv nad jednáním jednotky sovětské armády a žádali znovu o vystavení potvrzení o převzetí zbraní a střeliva. Nadporučík, který nás provázel, slíbil, že o naší žádosti bude informovat nadřízeného velitele, abychom přišli druhý den, tj. v úterý 27. 8. 1968 dopoledne. V úterý jsme se dostavili k jednání. Nadporučík nám sdělil, že zbraně jsou uloženy u speciální jednotky. Potvrzení o jejich převzetí nedostaneme, není třeba, zbraně jsou evidovány a budou navráceny v pořádku. Tato zpráva byla předběžně oznámena v pondělí ráno náč[elníkovi] štábu ŠOV LM s. Vyšínovi²⁴ a potvrzena odpoledne po naší návštěvě skladu a šatny LM. Po linii

pol[itické] služby byla tato zpráva oznámena i zástupci rektora školy s. Deylovi.

5) Návrat do budovy

Dne 29. 8. 1968 před 4. hod. ráno nám s. Kutíl²⁵, který měl tu noc politickou službu, hlásil, že strážní jednotka opustila budovu. Asi v 5.20 hodin jsme zajistili ostrahu budovy 2 příslušníky LM. Současně se ihned zajistilo vyfotografování stavu šatny a skladu zbraní LM a provedení inventury výstroje a výzbroje, jejíž výsledek přikládáme.

6) Činnost jednotky od 22. 8. 1968

Dne 23. 8. 1968 ráno byl veliteli jednotky s. Ondráčkovi telefonicky předán příkaz soustředit několik příslušníků LM do objektu Vozovny Vokovice a být k dispozici ŠOV LM Praha 6. V pohotovosti tam bylo 7 příslušníků od 9.30 hod. do 17.00 hod. Dne 24. 8. 1968 dopoledne byl předán veliteli jednotky LM s. Ondráčkovi osobně na OV KSČ vzkaz k převzetí ostrahu objektu OV KSČ Praha 6. Ostraha byla nastoupena v 15. hod. a nepřetržitě ve dne v noci držena do 12ti hodin pátku 30. 8. 1968, kdy ostrahu převzala jednotka O[ddílů]O[kresních]Z[áloh]. Ihned po návratu do školy zajišťují přísl[ušníci] jednotky dle původního příkazu ŠOV LM ostrahu materiálu LM a závodu.

Praha, dne 3. 9. 1968

Zdroj: NA, f. KSČ-UV (1945–1989) – LM, k. 9, Zpráva o činnosti jednotky LM [při Vysoké škole politické] v době od 21. 8. 1968, 3. 9. 1968.

23 Pravděpodobně Jaroslav Táborský (nar. 1927), funkcionář KSČ v Liberci. V letech 1962–1963 dokončil dálkové studium na VŠP, od roku 1964 pak působil jako odborný asistent katedry národohospodářství VŠP. V únoru 1970 byl jeho pracovní poměr na škole ukončen a následně byl vyloučen z KSČ. NA, f. KSČ-UV (1945–1989) – 02/4, sv. 42, a. j. 72/15, kádrové návrhy Vysoké školy politické při ÚV KSČ, 4. 2. 1970; tamtéž, sv. 47, a. j. 82/2, projednání výsledků pohovorů k výměně členských legitimací s pracovníky Vysoké školy politické ÚV KSČ, 27. 5. 1970.

24 Pravděpodobně Jaroslav Vyšín.

25 Pravděpodobně Jaroslav Kutíl (nar. 1930). Po vystudování Vysoké školy zemědělské pracoval jako ekonom JZD Slatiny a učitel na zemědělsko-technické škole v Hořicích. Od roku 1960 pracovník katedry zemědělské politiky na VŠP ÚV KSČ. V roce 1971 byl přeložen na Ekonomický ústav ČSAV. NA, f. KSČ-UV (1945–1989) – 02/4, sv. 65, a. j. 117/10, kádrové návrhy, 28. 3. 1971.